

SU ÜRÜNLERİ KANUNU⁽¹⁾⁽²⁾

Kanun Numarası : 1380
Kabul Tarihi : 22/3/1971
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 4/4/1971 Sayı : 13799
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 10 Sayfa : 2056

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı"
Cilt : 2 Sayfa : 1107*

BÖLÜM – I
Genel Hükümler

Şümul:

Madde 1 – (Değişik: 15/5/1986 - 3288/1 md.)

Bu Kanun su ürünlerinin korunması, istihsalı ve kontroluna dair hususları ihtiva eder.

Tarifler:

Madde 2 – Bu Kanunda geçen terimlerin tarifleri aşağıdadır:

Su ürünleri: Denizlerde ve içsularda bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların yumurtalarıdır.

(Kara Avcılığı Kanunu şümulüne giren hayvanlar hariç)

Su ürünleri müstahsilleri: Deniz ve içsularda su ürünleri istihsal eden gerçek ve tüzel kişilerdir.

İstihsal yerleri: Su ürünlerini istihsale elverişli olan ve içinde veya üzerinde her hangi bir istihsal vasıtası kurulabilen, kullanılabilen su sahalarıdır.

İstihsal vasıtaları: Su ürünlerinin istihsalinde kullanılan gemiler ile her türlü malzeme, teçhizat, alet, edevat, yemler, takım ve tesislerdir.

(1) 15/5/1986 tarih ve 3288 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile, bu Kanunda geçen "Ticaret Bakanlığı" ile "Tarım Bakanlığı" deyimleri "Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığı", "Tüzük" deyimini ise, "yönetme-lik" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 18 inci maddesiyle, bu Kanunda 5957 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda mezkur kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

İçsular: Göller, suni göller, lagünler, baraj gölleri, bentler, regülatörler, kanallar, arklar, akarsular, mansaplar, üretme ve yetiştirme yerleridir.

Lagünler: Denizle irtibatı ve denizin etkisi altında bulunan göllerdir.

Mansaplar: Akarsuların göl veya denizlere açıldığı bölgelerde akarsuyun etkisi altında kalan su ürünleri istihsaline elverişli sahalardır.

Üretme ve yetiştirme yerleri: Su ürünlerini üretmek ve yetiştirmek için yapılan tesislerdir.

Dalyan yeri: Bir veya mütaaddit sabit yahut muvakkat dalyan kurmaya elverişli istihsal sahalardır.

Sabit dalyan: Denizlerde ve içsularda su ürünleri istihsal etmek için kazık, çit, çubuk, tel, taş veya beton ve benzeri manialarla çevrilmek suretiyle, sınırları değişmeyecek şekilde kurulan veya tabii olarak çevrilmiş su sahalarından meydana getirilen diple irtibatlı tesislerdir.

Muvakkat dalyan (Yüzer): Şamandıra, duba, tekne ve saireye bağlı ağlarla çevrilmek suretiyle kurulan su mahsulleri istihsaline mahsus tesislerdir.

Voli yeri: Deniz ve içsularda su ürünleri istihsaline elverişli, sahile bitişik ve sınırları belli su sahalarındadır.

Dip trolu: Bir veya daha çok gemiler ile çekilmek suretiyle zemin üzerinde sürütülerek dip su ürünlerini istihsale mahsus trol ağları ve bu ağlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Orta su trolu: Munhasıran göçmen balıkların istihsaline mahsus, dibe temas etmeksizin suyun ortasından veya yüzüne yakın kısımdan çekilen trol ağları ve bunlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Kombine trol: Dip ve orta su trolunu yapmaya elverişli trol ağları ve bunlarla yapılan su ürünleri istihsalidir.

Gemi: Tonajı ve adı ne olursa olsun, denizlerde ve içsularda su ürünleri araştırmasında, istihsalinde, naklinde, işlenmesinde kullanılan kayık, sandal, yelkenli, şat, salmavna gibi vasıtalarla buharlı veya motorlu bilümm yüzer vasıtalarlardır.

BÖLÜM – II

Su Ürünleri İstihsalı

A) Su ürünleri istihsal ruhsatı :

Ruhsat tezkeresi:

Madde 3 – Su ürünleri istihsalini bir nizama bağlamak maksadıyla (Su ürünleri ruhsat tezkeresi) ihdas olunmuştur.

Su ürünleri müstahsili gerçek kişiler kendileri için ve tüzel kişiler, tüzel kişilikleri adına ruhsat tezkeresi almak zorundadırlar.

Su ürünleri istihsalinde kullanılan gemiler için bunların sahip veya donatanları da, ayrıca ruhsat tezkeresi almakla mükelleftirler.

Ruhsat tezkereleri ilgili dairelerin mütalaası alınmak suretiyle valiliklerce verilir.

Ruhsat tezkerelerinin talep vukuunda ilgililere gösterilmesi mecburidir.

Orman bölgelerinde veya sulama tesislerinin bulunduğu sularda su ürünleri istihsal edecek müstahsiller, ruhsat tezkerelerini mahalli orman ve Devlet Su İşleri Teşkilatına önceden vize ettirmeye mecburdurlar.

(Değişik : 15/5/1986-3288/2 md.) Ticari amaç dışı veya spor maksadıyla yasak olmayan bölgelerde ufak vasıtalarla su ürünleri istihsal edecek Türkler ve yabancılar ruhsat tezkeresi almak zorunda değildir. Bunların avlanma usul ve esasları ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Ruhsat tezkerelerinin verilme tarzı, şekil ve muhteviyatı ile müddeti ve yenilenmesine ait esaslar bir yönetmelikle tespit olunur. Bu maddedeki tezkereler (hiçbir harç ve resim alınmaksızın) verilir.

Denizde can ve mal koruma hakkındaki 4922 sayılı Kanun ile buna müteferri tüzük ve yönetmelik hükümleri saklıdır.

B) Su ürünleri istihsal yerleri:

Kamu tüzel kişilerine ait istihsal yerlerinin kiralanması:

Madde 4 – (Değişik: 3/7/2003-4916/21 md.)

Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki baraj, dalyan, voli yerleri, göller, havuzlar, nehirler ve nehir ağızlarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerdeki su ürünleri üretim hakkı; öncelikle o yerde kurulan, üyeleri beş yıldan az olmamak üzere üretim bölgesinde ikamet eden, münhasıran su ürünü üretim ve pazarlaması ile iştigal eden kooperatif, kooperatif birliği veya köy birliklerine başta Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dahilinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu esaslarına göre, gelirleri kendilerine ait olmak üzere il özel idarelerince kiraya verilir.

Bu yerleri kiralayan kooperatif, kooperatif birliği veya köy birlikleri bu haklarını başkalarına devredemezler.

Kooperatif, kooperatif birliği veya köy birlikleri tarafından kiralanmadığı takdirde bu üretim yerleri, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, diğer talep sahiplerine 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilir.

Kira şartnamelerinin teknik şartları ve süreleri, su ürünü üretim yerlerinin özellikleri dikkate alınarak ilgili bakanlıklarca tespit olunur.

İstihsal yerlerinin sınırlandırılması:

Madde 5 – Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan istihsal yerlerinin sınırları, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında Maliye Bakanlığının tayin edeceği bir temsilci ile mahalli kadastro veya tapu memuru o yerin sulh hukuk hakimliğince tayin edilecek birisi araştırma müesseselerinden ve ikisi su ürünleri istihsalinden anlıyan üç bilirkişiden kurulu bir heyet marifetiyle teamülen malûm ve muayyen bulunan veya kira mukavele veya şartnamelelerinde gösterildiği veçhile üç nüsha zabıt ve krokiyle tespit olunur. Bu zabıt ve krokilerin bir nüshası Tarım Orman ve Köyişleri, bir nüshası Maliye Bakanlıklarına verilir. Bir nüshası da mahalli tapu dairesince hıfzolunur. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca zabıt ve kroki Resmi Gazete ile yayınlanır.

Deniz dalyanları ile voli yerlerinin ve mansapların sınırlarının tespitinde yukardaki heyete en yakın liman dairesi temsilcisi, Devlet Su İşlerinin mülkiyet ve işletmesindeki yerlerde ise bu Genel Müdürlük temsilcisi de katılır.

Hazinenin ve Devlet Su İşlerinin mülkiyetinde olan istihsal yerlerinin sınırlarının tespitinde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Bu maddede zikredilen heyette vazife gören memurların harcırahları ile bilirkişiler için mahkemece takdir edilecek ücret Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tarafından ödenir.

Yeni istihsal yerleri:

Madde 6 – Yeniden kurulacak ve kendiliğinden teşekkül eden istihsal yerlerinin sınırlarının tespitinde de 5 inci madde hükümleri uygulanır.

İstihsal yerlerindeki değişiklikler:

Madde 7 – (Değişik : 15/5/1986-3288/3 md.)

Genel, katma va özel bütçeli idareler ile Devletin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan su ürünleri üreme ve istihsal yerlerinin doldurulması, kurutulması, kısmen veya tamamen şeklinin değiştirilmesi veya buralardan kum, çakıl, taş çıkarılması, taş, toprak, moloz ve benzeri maddelerin dökülmesi gibi üreme ve istihsale olumsuz tesir edebilecek teşebbüslerde bulunulmadan önce Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının mütalaasına dayalı olarak ilgili mercilerden izin alınması zorunludur.

Baraj ve sun'i göllerde alınacak tedbirler:

Madde 8 – Baraj göllerine veya ihdas olunacak diğer sun'i göllere su verilmeden önce su ürünleri bakımından alınması gereken tedbirlerin tespiti için ilgililerce Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına müracaat olunması ve Bakanlıkça lüzum gösterilen tedbirlerin alınması gereklidir.

Su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirler:

Madde 9 – İçsuların sulama, enerji istihsalı gibi maksatlarla kullanılması halinde bu sularda mevcut su ürünlerinin yaşama, üreme, muhafaza ve istihsalini zarardan koruyacak tedbirlerin ilgililer tarafından alınması şarttır. Bu tedbirlerin nelerden ibaret olduğu Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit olunur.

Kamu tüzel kişilerine ait dalyanlardan geçiş:

Madde 10 – Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan dalyanların kiracıları veya bunları işletenler belirli bir geçim veya istihsal faaliyetinin icabı olarak bazı iş ve sanat erbabının dalyanın faaliyetine zarar vermemek şartıyla, kendi vasıtalarıyla dalyandan geçmelerine müsaade etmekle mükelleftir.

Geçiş şartları ile dalyandan geçeceklerin riayet edecekleri hususlar icap ve teamüller de nazara alınarak Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.

Hazinenin veya Devlet Su İşlerinin özel mülkiyetinde bulunan yerlerde geçiş hakkı Medeni Kanun hükümlerine göre tespit olunur.

Dalyan civarındaki voli yerlerinden faydalanma:

Madde 11 – Dalyan sınırları içinde veya dışında Hazineye veya Devlete ait voli yerleri ayrıca kiraya verilmedikçe veya işletilmedikçe, bütün su ürünleri müstahsilleri buralardan serbestçe faydalanabilirler.

Ancak dalyan sınırları içinde olup, mevsimine göre muayyen yerlerde kurulu bulunduğu zamanlarda dalyanın avlusu cihetindeki Hazineye veya Devlete ait voli yerlerinden faydalanma hakkı dalyan sahip veya kiracılarına aittir. Dalyanın arkasında kalan Hazineye ait voli yerlerinden dalyan kurulu bulunduğu zamanlarda dahi bütün su ürünleri müstahsilleri faydalanabilir.

Bu madde hükmü, özel mülkiyetteki dalyanlarda da uygulanır.

Özel mülkiyetteki dalyan ve voli yerleri ile bunların kamulaştırılması:

Madde 12 – Medeni Kanunun yürürlüğe girmesinden evvel sahipleri adına tapuya tescil edilmiş olan dalyan ve voli yerleri (Olağanüstü sebeplerin devam ettiği müddet içindeki inkıtalar hariç olmak üzere) sahipleri tarafından bizzat veya kiraya verilmek suretiyle devamlı olarak 5 sene işletilmediği veya terk edildiği takdirde kamulaştırılır.

Yetiştiricilik⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik:22/7/2003-4950/1 md.)

Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri kurmak isteyenler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığından izin almak zorundadır.

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerine ilişkin izinler; bu tesislere ait projenin sağlık, memleket ekonomisi, seyrüsefer, teknik ve ilmî bakımlardan mahzur taşımaması halinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca verilir.

Kurulacak yetiştiricilik tesisleri için 4 üncü maddenin son fıkrası hükümleri uygulanır.

Yetiştiricilikle ilgili usul ve esaslar Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM – III

Geliştirme, Teşvik ve Himaye

A) Geliştirme:

Etüt ve araştırma:

Madde 14 – (Değişik: 15/5/1986-3288/4 md.)

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı su ürünleri ile ilgili her türlü araştırmaları yapmak ve yaptırmakla görevlidir.

Kooperatifleşme:

Madde 15 – Su ürünleri müstahsilleri 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanun ile 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve 1163 sayılı Kanuna tabi İstihsal Kooperatifleri ve mesleğın özelliklerine uygun kooperatif ve birlikler kurabilirler.

Bu kooperatif ve birlikler "Su Ürünleri İstihsal Kooperatifleri", "Su Ürünleri Satış Kooperatifleri", "Su Ürünleri Satış Kooperatifleri Birliği ve Su Ürünleri Kredi Kooperatifleri" ismini alırlar.

Kooperatif ve birliklerin anamukavelename formülleri T. C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ile Ticaret Bakanlığının ilgili dairesi tarafından müştereken hazırlanır.

T. C. Ziraat Bankası su ürünleri üreten ve üretimini bizzat satan kooperatif ve şahıslara açacağı kredilerde üretim ve pazarlamada kullanılan bütün araç ve gereçler Kredi Maritim sistemi (Balık üretiminde kullanılan tekne, motor, ağ v.s. benzeri araç ve gereçleri sigortalamak şartıyla krediye karşılık gösterme esas) na göre teminat olarak kullanılacağı gibi, üretim, depolama ve pazarlama tesisleri tapu veya kira mukavelesi esasına göre de teminat olarak kullanılır.

Denizcilik Bankası da aynı esasa göre kredi açabilir.

(1) Bu madde başlığı, "Üretme havuzları:" iken 22/7/2003 tarihli ve 4950 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Eğitim ve öğretim:

Madde 16 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, su ürünleri istihali ile uğraşanların mesleki bilgi ve görgülerini artırmak maksadiyle, diğer bakanlıklar ile de işbirliği yaparak uzmanlar idaresinde ücretli veya ücretsiz kurslar ve meslek okulları açabilir, propaganda eğitim ve öğretim için lüzumlu tedbirleri alır.

*Teşvik ve Himaye**Muaflıklar:*

Madde 17 – Gerçek ve tüzel kişilerin su ürünlerinin istihsal, muhafaza, işleme ve nakliyesine mütaallik faaliyet kollarına yapacakları yatırımlar hakkında 31/12/1960 gün ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 202 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile eklenen 8 inci bölümün ek 3 üncü maddesindeki yatırım indirimi nispeti % 100 olarak uygulanır. 202 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesi ile 199 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uygulanmaz.

(Değişik : 15/5/1986 - 3288/5 md.) Balıkçı barınakları ve bunlara ait üst yapı tesislerinden faydalanma hakkı, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının mütalaası alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca süresi on yıldan az olmamak üzere su ürünleri ile ilgili kooperatif veya kooperatif birliklerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın pazarlıkla kiraya verilir. İlan edilen 30 günlük süre içinde kooperatifler veya kooperatif birliklerinden talep vaki olmazsa 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince Maliye ve Gümrük Bakanlığınca gerçek veya tüzelkişilere ihale ile verilir.

Madde 18 – Su ürünlerinin istihsal ve ihracatını artırmak maksadiyle, su ürünleri istihsal ve vasıta ve malzemelerinde ithal sırasında alınan her türlü vergi, resim ve harçları indirmeye veya tamamen kaldırmaya,

Yunus balığı avcılarına gerekli tüfek ve fişekleri kooperatifler eliyle meccanen vermeye Tarım Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BÖLÜM – IV

*Yasaklar ve Zabıta Hükümleri**Patlayıcı ve zararlı maddeler kullanma yasağı:*

Madde 19 – Bomba, torpil, dinamit, kapsül ve benzeri patlayıcı maddeler öldürücü veya uyuşturucu maddeler, sönmemiş kireç ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının müsaadesi alınmaksızın elektrik cereyanı, elektroşok ve hava tazyiki ile su ürünleri avlanması yasaktır.

Tespit olunacak belli bir aydınlatma gücünü geçmemek üzere elektrik cereyanı ile aydınlatma ve münhasıran denizlerde olta ile avlanan su ürünlerinin denizden çıkarılmasında elektroşok usulünün uygulanması müsaadeye bağlı değildir.

Bu maddenin uygulanmasına ait esaslar yönetmelikte gösterilir.

Sulara zararlı madde dökülmesi:

Madde 20 – Su ürünleri veya bunları istihlak edenlerin veya kullananların sağlığına ve yahut istihsal vasıtalarına malzeme, teçhizat, alet ve edevata zarar veren maddelerin içsulara ve denizlerdeki istihsal yerlerine veya civarlarına dökülmesi veya döküleceği şekilde tesisat yapılması yasaktır.

Hangi maddelerin dökülmesinin yasak olduğu yönetmelikte gösterilir.

Yabancıların su ürünleri istihsalı yasağı:

Madde 21 – (Değişik birinci fıkra: 22/7/2003-4950/2 md.) Türk vatandaşı olmayan kişilerin su ürünleri avcılığı yapmak üzere 2674 sayılı Karasuları Kanununun 1 inci maddesinde yazılı karasularına veya 4 üncü maddesinde yazılı içsulara girmeleri ve bu sulara su ürünleri avcılığında bulunmaları yasaktır.

Ancak, 3 üncü maddenin 7 nci bendinde yazılı yabancı turistler ile Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının müsaadesi gereğince 14 üncü maddede gösterilen etüt ve araştırma işlerinde çalışacak yabancılar bu hükümden müstesnadır.

Akar sulara engellemeler yapılması, yasağı:

Madde 22 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının müsaadesi alınmadan akarsularda su ürünlerinin geçmesine veya yetişmesine engel olacak şekilde ağlar kurulması, bent, çit ve benzeri engeller yapılması yasaktır.

Akarsular üzerinde kurulmuş ve kurulacak olan baraj ve regülatör gibi tesislerde su ürünlerinin geçmesine mahsus balık geçidi veya asansörlerin yapılması ve bunların devamlı olarak işler durumda bulundurulması mecburidir.

Genel yasaklar, tahdit ve mükellefiyetler:

Madde 23 – a) Su ürünleri istihsalinde kullanılan istihsal vasıtalarının haiz olmaları gereken asgari vasıf ve şartlar ile bunların kullanma usul ve esasları;

b) (Değişik fıkra: 22/7/2003-4950/3 md.) Sağlık, memleket ekonomisi, seyrüsefer, teknik ve bilimsel yönlerden bölgeler, mevsimler, zamanlar, su ürünleri cinsleri, çeşitleri, ağırlık, irilik, büyüklük gibi vasıflar bakımından konulacak yasak, sınırlama ve yükümlülükler yönetmelikle düzenlenir.⁽¹⁾

(Mülga son fıkra: 11/6/2010-5996/47 md.)

Trol:

Madde 24 – a) İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her çeşit trol ile su ürünleri istihsalı yasaktır.

İlmi maksatlarla yapılacak incelemelerde trol kullanılabilir.

b) Kara sularımız dahilinde dip trolü ile su ürünleri istihsalı şekli ayrı bir yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik hükümlerine aykırı olarak dip trolü ile su ürünleri istihsalı yasaktır.

c) Orta su trolü hakkında 23 üncü madde hükümleri uygulanır.

Ancak orta su trolünün dip trolü olarak kullanılması yasaktır.

d) Munhasıran sünger avında kullanılan kankava trolü sayılmaz.

Yasak su ürünlerinin satışı, nakli ve imalatla kullanılması memnuiyeti:

Madde 25 – Zamanlar, mevsimler, cins, nev'i, çeşit, irilik, ağırlık, büyüklük itibarıyla istihsalı yasak olan su ürünlerinin, yasağın devam ettiği müddet zarfında her ne suretle olursa olsun satışı, nakli, imalatla kullanılması yasaktır.

19, 24 üncü maddeler hükümlerine aykırı olarak istihsal edilen su ürünleri zabıt ve müsadere edilerek haklarında 29 ve 34 üncü madde hükümleri uygulanır.

(1) 22/7/2003 tarihli ve 4950 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde "(b) bendinin birinci fıkrası" ibaresi yer aldığı için metne bu şekilde işlenmiştir.

BÖLÜM – V
Balıkhaneler

Balıkhaneler ve satış üzerinden alınacak ücret:

Madde 26 – (Mülga: 11/3/2010-5957/18 md.)

Madde 27 – (Mülga : 15/5/1986-3288/10 md.)

BÖLÜM – VI
Çeşitli Hükümler

Bilgi ve belge vermek:

Madde 28 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının, su ürünleri müstahsilleri ile su ürünleri ile iştigal eden tacir, sanayici ve esnaftan bu işlerine mütaallik lüzumlu göreceği bilgileri ve belgeleri isteyebilir.

İstenilen bilgi ve belgeleri ilgililer tayin edilen müddet içinde ve istenilen şekilde vermeye mecburdurlar.

Bu madde gereğince verilen ferdi ve hususi bilgi ve belgeler ifşa edilemeyeceği gibi venler aleyhine delil ve vesika olarak da kullanılmaz.

Yasak vasıta ve hükümlerin istisnaen kullanılması:

Madde 29 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlıkları münhasıran ilmi ve teknik etüt ve araştırmalar yapılması maksadiyle ve su ürünleri avcılığında kullanılması yasak vasıta ve usullerin muayyen yerlerde ve muayyen müddetle, bu hususta vazifeli ve salahiyetli kıldığı kimseler tarafından kullanılmasına müsaade edebilir.

Yasak vasıta ve usullerle yapılan ilmi ve teknik etüt ve araştırmalardan elde edilen su mahsulleri hiçbir suretle satılamaz, gerekirse imha olunur.

Ödenek:

Madde 30 – Bu kanunun 14, 16 ncı maddelerinde yazılı işlerin gerektirdiği giderleri karşılamak üzere her yıl Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı bütçesine lüzumlu ödenek konulur.

Teftiş ve murakabe:

Madde 31 – Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının su ürünleri müstahsillerini, su ürünleri ile iştigal eden tacir, sanayici ve esnaf ile bunların işyerlerini, balıkhaneleri, istihsal yerlerini ve istihsal vasıtalarını Bakanlık Teftiş Kurulu vasıtasıyla teftiş ve kontrol ettirecek mevzuata göre gerekli muameleyi yapmaya yetkilidir,

Bu bakanlıklar diğer memurlarına da bu görevi verebilir.

BÖLÜM – VII
Usül Hükümleri

Muhakeme usulü:

Madde 32 – (Değişik: 22/7/2003-4950/4 md.)

Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince onbeş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır.

Koruma ve kontrol⁽¹⁾

Madde 33 – (Değişik : 22/7/2003-4950/5 md.)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekkül-lerde su ürünlerinin, deniz ve içsuların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile emni- yet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabı- tası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu Kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve bunları 34 üncü madde hükmü saklı kalmak şartı ile adli mercilere teslim etmek; ek madde 3'te yer alan hükümler çerçevesinde idarî para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler.

Zapt edilen su ürünleri ve istihsal vasıtaları⁽²⁾

Madde 34 – (Değişik : 22/7/2003-4950/6 md.)

Zapt edilen su ürünleri ve istihsal vasıtaları hakkında aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Zapt edilen canlı olmayan su ürünlerinden insan tüketiminde veya sanayide kullanılma- sı mümkün, ancak muhakeme neticesine kadar muhafaza edilmesi mümkün olmayanlar, en yakın Bakanlık laboratuvarında veya kamu kuruluşlarında görevli veteriner hekim, Hükümet, belediye veya sağlık merkezi tabiplerinden birine muayene ettirilir.

Tüketiminde veya kullanılmasında sakınca görülmeyenler, derhal mahallin en büyük ma- liye memuru marifetiyle, maliye teşkilatı bulunmayan yerlerde belediye veya ihtiyar heyeti tara- fından en yakın satış yerinde açık artırma sureti ile satılır.

Satışa ait bir zabıt tutanağı düzenlenerek, satış bedeli tahkikat sonucuna kadar adli merci- lerin emrinde olmak üzere maliye veznesine emaneten yatırılır. Sanığın mahkûmiyetinin kesin-leşmesi halinde satış bedeli ilgili vezneye gönderilir.

Satılmayan veya muhammen bedel üzerinden alıcı bulamayanlardan, insan tüketiminde kullanılması mümkün olanlar Bakanlıkça belirlenen sosyal yardım kurumlarına bağışlanır.

b) Zapt edilen istihsal vasıtalarından sahipleri belli olanlar, muhakeme neticesine kadar yediemimde tutulur.

Zapt edilen istihsal vasıtalarından sahiplenilmeyen ve avcılıkta kullanılmasında sakınca görülmeyenler on günlük süre sonunda mahallin en büyük maliye memuru marifetiyle satılır. Satılmayanlar ve avcılıkta kullanılması sakıncalı görülenler bilimsel kuruluşlara bağışlanır.

c) Bağışlanamayan su ürünleri ve istihsal vasıtaları imha edilir. İnsan tüketiminde kulla- nılması sakıncalı görülen, sanayide hammadde olarak kullanılması mümkün olmayan veya kulla- nılması mümkün olmakla birlikte satılmayan su ürünleri hakkında da aynı işlem uygulanır.

Bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı zapt edilen su ürünlerin- den canlı olanların deniz ve içsulara iadeleri veya bunlar için yapılacak diğer işlemler yönetmelik- le düzenlenir.

Müsadere olunan eşya ve su ürünleri:

Madde 35 – Bu kanun hükümlerine göre mahkemece müsaderesine karar verilen muhafa- zası mümkün su ürünleri ile istihsal vasıtaları hüküm kesinleştikten sonra bedeli ilgili vezneye gönderilmek üzere Maliye veznesine emaneten yatırılır.

Yasak olan eşyadan satışı mahzurlu görülenlerin imhasına ve imha şekline mahkeme ka- rar verir.

(1) Önceki madde metninde madde başlığı olmadığı halde 4950 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde "madde başlığı ile değiştirilmiştir" hükmü yer aldığından anılan Kanunun hükmü olan madde başlığı metne iş- lenmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Zapt edilen su ürünleri:" iken, 4950 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

BÖLÜM – VIII
Ceza Hükümleri

Cezalar:

Madde 36 – (Değişik : 22/7/2003-4950/7 md.)

Bu Kanundaki ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerdeki yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere verilecek cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) 3 üncü maddenin;

1. İkinci fıkrasına göre ruhsat tezkeresi almadan su ürünleri istihsal edenler ikiyüzelli milyon lira,

2. Üçüncü fıkrası gereğince, gemisi için ruhsat tezkeresi almayan gemi sahipleri veya donatanları bir milyar lira,

3. Beşinci fıkrası gereğince, ruhsat tezkerelerini ilgililere göstermeyenler ikiyüzelli milyon lira,

4. Altıncı fıkrası gereğince ruhsat tezkerelerini yetkili mercilere vize ettirmeden fıkrada gösterilen yerlerde su ürünleri istihsal edenler yüzelli milyon lira,

5. Yedinci fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelikteki usul ve esaslara aykırı hareket edenler yüzelli milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.

Ayrıca üçüncü madde ile zorunlu kılınan ruhsat tezkeresini almadan elde edilen su ürünleri zapt ve mahkemece müsadere edilir. Yedinci fıkraya göre çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırılık durumunda da aynı işlem uygulanır.

Eylemin ruhsatsız gemilerle tekrarı halinde avcılıkta kullanılan ağ, olta ve benzeri istihsalin gerçekleştirildiği araçlar zapt ve mahkemece müsadere edilir.

b) 7 nci maddede belirtilen fiilleri ilgili mercilerden izin almaksızın yapanlara, filin içsularında gerçekleşmesi halinde bir milyar lira, denizlerde vuku bulması halinde ise iki milyar lira idarî para cezası verilir. Çıkarılan kum, çakıl, taş ve benzeri maddelerin zapt ve mahkemece müsadere ile ilmî ve teknik bakımlardan istihsal yerlerinin eski şekline döndürülmesinin mümkün olduğu durumlarda, masrafları yapanlara ait olmak üzere eski şekline döndürülmesine karar verilir.

c) 13 üncü maddenin birinci fıkrasına aykırı olarak kurulduğu Tarım ve Köyişleri Bakanlığına tespit edilen tesis sahiplerine bir milyar lira idarî para cezası verilir. Tesisin yönetmelikte belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi için altmış gün süre tanınır. Bu süre sonunda aykırılığın devam etmesi durumunda iki milyar lira idarî para cezası verilir. Aykırılığın giderilmesi ya da tesisin faaliyetine son verilmesi için otuz gün daha süre verilir. Bu süre sonunda aykırılığın devam ediyor olması durumunda üç milyar lira idarî para cezası ve tesisin mahkemece kapatılmasına karar verilir.

13 üncü maddeye göre çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere bir milyar lira idarî para cezası verilir.

d) 19 uncu maddeye aykırı hareket edenler bir milyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır. İstihsal edilen su ürünleri ile aykırılığa neden olan eşya, alet, edevat, teçhizat zapt ve mahkemece müsadere edilir.

e) 20 nci maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı hareket edenler bir milyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır. Suç; fabrika, imalathane ve atölye gibi tesis sahipleri ve bunların sorumlu kıldığı kişiler tarafından işlendiği takdirde, on milyar lira idarî para cezası hükmolunur. Bu gibilerin faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine mahkemece karar verilir.

20 nci maddeye aykırılık teşkil eden durumun kalktığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkililerince tespit edilerek mahkemeye bildirildiği veya tesis sahiplerinin talebi üzerine mahkemece belirlendiği takdirde, aynı mahkemece bu tesislerin yeniden faaliyetine izin verilir.

f) 21 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenler beş milyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır ve istihsal ettikleri su ürünleri ile bunların istihsalinde kullanılan istihsal vasıtaları, zapt ve mahkemece müsadere edilir.

g) 22 nci maddeye aykırı hareket edenler beşyüz milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır. Bu gibilerin faaliyetleri mahkemece durdurulur ve masrafları kendilerine ait olmak üzere engellerin kaldırılmasına karar verilir.

h) 23 üncü maddenin (a) bendi ile (b) bendinin birinci fıkrasına göre çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere, beşyüz milyon lira idarî para cezası verilir, istihsal olunan su ürünleri zapt ve mahkemece müsadere edilir. Aykırılığın gırgır ağları ile avlanan balıkçı gemileri kullanılarak yapılması halinde, bu gemilerin sahip veya donatanlarına ceza iki misli olarak uygulanır. Suçta kullanılan gemiler ile gerçek ve tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri; suçun ilk defa işlenmesi halinde bir ay, ikinci defa işlenmesi halinde üç ay süre ile geri alınır, tekrarlanması halinde iptal edilir.

Aykırılığın bu Kanuna istinaden bölgeler, mevsimler ve zamanlar bakımından konulacak düzenlemelere uyulmayarak işlenmesi halinde, gemiler haricindeki istihsal vasıtaları da zapt ve mahkemece müsadere edilir.

(Mülga son paragraf: 11/6/2010-5996/47 md.)

i) 24 üncü maddenin (a) bendinde belirtilen alanlarda trol ile su ürünleri istihsalinde bulunanlar üç milyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtaları zapt ve mahkemece müsadere edilir.

24 üncü maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki dip trolüne ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı hareket edenler iki milyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır, istihsal olunan su ürünleri zapt ve mahkemece müsadere edilir. Suçta kullanılan gemiler ile gerçek ve tüzel kişilerin ruhsat tezkereleri; suçun ilk defa işlenmesi halinde bir ay, ikinci defa işlenmesi halinde üç ay süre ile geri alınır, tekrarlanması halinde iptal edilir. Aykırılığın bu Kanuna istinaden bölgeler, mevsimler ve zamanlar bakımından konulacak düzenlemelere uyulmayarak işlenmesi halinde, gemiler haricindeki istihsal vasıtaları da zapt ve mahkemece müsadere edilir.

Yasak bölgelerde veya yasak zaman ve mevsimlerde dip trol ağları denizde veya toplanıp bordaya alınmış durumda tespit edilenler, göz açıklıkları tayin olunan asgarî ölçülerden küçük dip trolü ağlarını her ne suretle olursa olsun gemilerinde bulunduranlar ile orta su trolünü veya kombine trolü dip trolü olarak kullananlar hakkında, ikinci fıkradaki cezalar hükmolünür.

j) 23 ve 24 üncü madde ile getirilen yasak, sınırlama ve yükümlülüklerle aykırı olarak elde edilen su ürünleri ile 25 inci madde ile satışı, nakli ve imalatta kullanılması yasak edilen su ürünlerini satanlar, nakledenler veya bunları imalatta kullananlar, işleyenler, muhafaza edenler ve ihraç edenler beşyüz milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca suç konusu su ürünleri ile yapılan imalatlar zapt ve mahkemece müsadere edilir.

k) 26 ncı maddeye göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere, yedi yüzelli milyon lira idarî para cezası verilir. Ayrıca, suç konusu su ürünleri zapt ve mahkemece müsadere edilir.

l) 28 inci maddede belirtilen bilgi ve belgeleri, ilgililere zamanında ve doğru olarak vermeyenler, ikiyüz milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.

m) 29 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenler, ikiyüzelli milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır. Suç konusu yasak vasıtalar zapt ve mahkemece müsadere edilir.

Bu maddede yazılı idarî para cezaları, tam boyu oniki metre dahil yirmiiki metreye kadar olan gemiler için iki katı, yirmiiki metre ve daha uzun gemiler için üç katı olarak uygulanır.

Bu maddede sayılan suç konusu fiillerin tekrarı halinde idarî para cezaları iki misli olarak uygulanır.

Suç konusu fiillerin tekrarı, suçun tespit edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde ilk cezaya konu suçun işlenmesini ifade eder.

BÖLÜM – IX
Yürürlük Hükümleri

Yönetmelikler:

Madde 37 – Kanunun 19, 20, 23, 24 ve 27 nci maddelerine ait yönetmelikler kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde yürürlüğe konulur.

Madde 38 – Bu kanunun 7, 8, 9, 10 ve 22 nci maddelerinde öngörülen hususlarda 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Vazife ve Salahiyetleri Hakkındaki Kanunda Devlet Su İşlerine tanınan haklar ve yetkileri bakidir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 39 – 27 Ağustos 1287 tarihli Dersaadet ve Biladi Selasede Midye ve İstiridyeye İhracı Hakkındaki Nizamname, 18 sefer 1299 tarihli Zabıtai Saydiye Nizamnamesi, 19 Nisan 1298 tarihli Dersaadet ve Tevabii Balıkxane İdaresine dair Nizamname, 6 Nisan 1340 tarihli İstanbul ve Tevabii Balıkxanesine müteallik Nizamnamesinin birinci ve üçüncü maddelerinde muharrer rüsumun tezyidine dair 465 sayılı Kanun, 18 Sefer 1299 tarihli Zabıtai Saydiye Nizamnamesine bazı mevad tezyiline dair 18/1/1926 tarih ve 721 sayılı Kanun, 22 Nisan 1926 tarihli ve Zabıtai Saydiye ve İstanbul ve Tevabii Balıkxane İdareleri Nizamnamelerinin bazı mevaddını muaddil 820 sayılı Kanun, 5639 sayılı Kanunun 3, 4 ve 5 inci maddeleri Kaçakçılığın Men ve Takibine dair 1918 sayılı Kanunun bazı maddelerinin tadiline dair 6829 sayılı Kanunun 2 nci ek maddesinin IV Nolu bendi ile 5887 sayılı Harçlar Kanununun 10 uncu cetvelin 57 Nosu yürürlükten kaldırılmıştır.

815 sayılı Kabotaj Kanununun 3 üncü maddesindeki yasaklar bu kanunun 3 üncü maddesinin 7 nci bendine uygun hareket eden yabancı turistler ile 14 üncü maddeye göre etüt ve araştırma işlerinde çalıştırılacak yabancılara uygulanmaz,

Bu kanunun uygulanmasında diğer kanunların bu kanuna aykırı olan hükümleri tatbik olunmaz.

Ek Madde 1 – (15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun 8 inci maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek numaralandırılmıştır.)

1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda geçen "Ticaret Bakanlığı" ile "Tarım Bakanlığı" deyimleri "Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı", "Tüzük" deyimini "Yönetmelik" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 2 – (15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ile bu Kanunda geçen yönetmelik Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanarak yayımlanır.

Ek Madde 3 – (Ek : 22/7/2003-4950/8 md.)

Bu Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan idarî para cezaları mahallin en büyük mülki amiri ile denizlerde Sahil Güvenlik Komutanlığı bot komutanları tarafından kesilir ve mahallin en büyük mal memurluğuna yatırılır. Mülki amirler ceza kesme yetkilerini 33 üncü maddede belirtilen görevlilere önceden ilân etmek şartıyla devredebilirler.

Cezaların kesilme usulleri, makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolü hususundaki usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Cezalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

İdarî para cezalarına karşı cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idare tarafından verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yayımlandığı tarihte genel hükümlere göre kurulmuş olan su ürünleri kooperatiflerinden 15 inci maddeye göre Tarım Satış Kooperatifleri ve birlikleri ile Tarım Kredi Kooperatifleri ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunlarına göre teşkilatlanmak isteyenler statülerinde adi Genel Kurul toplantıları için derpiş olunan toplanma ve karar nısapları ile kooperatiflerini feshedebilirler.

Geçici Madde 2 – Bu kanunun 19, 20, 23, 24 ve 27 nci maddelerine ait yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar 39 uncu maddede yazılı hükümlerin alakalı kısımlarının uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 – (Mülga: 3/7/2003-4916/38 md.)

Madde 40 – Bu kanunun 15 inci maddesi ile geçici birinci maddesi hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 41 – Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22/3/1971 TARİHLİ VE 1380 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER:

1 - 15/5/1986 tarihli ve 3288 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

Geçici Madde 1 – Halen faaliyette bulunan sanayi kuruluşları ve işyerleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde, atık suların ve zararlı maddelerin su ürünleri üreme ve istihsal yerlerine ve civarlarına akmasını önleyecek tedbirleri almak ve arıtma tesislerini kurmak ve işletmekle yükümlüdür.

Bir yıllık süre, zaruri hallerde Bakanlar Kurulu Kararı ile altı ay uzatılabilir.⁽¹⁾

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğünden önce faaliyetleri men edilmiş bulunan sanayi kuruluşları ile işyerleri hakkında da geçici 1 inci madde hükmü uygulanır ve bunlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faaliyetlerine devam edebilirler.

Geçici Madde 3 – Bu Kanuna göre hazırlanacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzüğün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(1) Bu maddede öngörülen bir yıllık süre, Bakanlar Kurulunun 20/5/1987 tarih ve 87/11786 sayılı Kararı ile, 28/5/1987 tarihinden itibaren 6 ay uzatılmıştır.

**1380 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1380 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3288	1, 3, 7, 14, 17, 26, 27, 36	28/5/1986
4916	4, Geçici Madde 3	19/7/2003
4950	13, 21, 23, 32, 33, 34, 36, Ek Madde 3	(Yayın tarihi olan 29/7/2003'ten altı ay sonra) 29/1/2004
5957 (6215 ile değişik)	26	1/1/2012
5996	23, 36	13/12/2010